

Gerbrandy haar te helpen, haar plannen te verwezenlijken, maar het was *in oorsprong* háár conceptie, niet de hunne.

Dat wil niet zeggen dat het contact met de Engelandvaarders niet toch ook in dit opzicht voor de koningin van betekenis is geweest.

Engelandvaarders

Wij zullen in hoofdstuk 7 ('Hulp aan Engelandvaarders en Joodse vluchtelingen') weergeven, hoeveel moeite het veel Engelandvaarders gekost heeft om uit het geïsoleerde Nederland Engeland te bereiken. Beperken wij ons nu tot het contact tussen de koningin en de Engelandvaarders, dan is het wenselijk dat wij eerst beschrijven hoe die Engelandvaarders in Londen ontvangen werden.

Om te beginnen werden alle Engelandvaarders na aankomst onderzocht door MI-5, en dat was nodig ook: er heeft zich een aantal gevallen voorgedaan waarbij zogenaamde vluchtelingen (onder hen ook enkele Nederlanders) in werkelijkheid *Abwehr*-agenten waren. Dat veiligheidsonderzoek geschiedde aanvankelijk op diverse plaatsen, maar werd in april '41 geconcentreerd in een groot gebouw in het zuiden van Londen dat in 1857 opgetrokken was om er de meisjes in op te nemen die wezen geworden waren doordat hun vaders als soldaat of matroos in de Krim-oorlog (1853-'56) gesneuveld waren: *The Royal Victoria Patriotic Asylum for the Orphan Daughters of Soldiers and Sailors killed in the Crimean War*. In '39 was in het gebouw een internaat (annex school) voor wezen van zeevarenden gevestigd; dat internaat werd in de beginfase van de tweede wereldoorlog uit Londen geëvacueerd. In het lege gebouw dat in het spraakgebruik de '*Patriotic School*' ging heten, werd het grote onderzoek-centrum van MI-5 gevestigd. Een staf van enkele tientallen ondervragers was er werkzaam; als hun chef trad tot oktober '42 een Nederlander op die al in '14 in Engeland was gaan wonen, Oreste Pinto. Onbesproken was zijn reputatie niet: hij was in de jaren '20 en '30 enkele malen veroordeeld wegens malversaties; in '39 was hij eigenaar van een vertaalbureau (hij was een talen genie: een dozijn talen kon hij vloeiend spreken), maar hij had in die tijd ook al nauwe relaties met het hoofd van MI-5, Sir David Petrie. Waarom Pinto in oktober '42 zijn functie in de *Patriotic School* moest neerleggen, weten wij niet - hij kreeg toen in elk geval een veel minder belangrijke betrekking bij de Nederlandse recherche te Londen: de z.g. Politiebuitendienst.

In de *Patriotic School* werden alle Engelandvaarders aan scherpe verhoren